

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברות הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת

בלק

◆◆◆

שנת

תשפ"ב

◆◆◆

גליון 159

הדרן עלך יבמות, ופרשת בלק

ותיכף לת"ח ברכה, העידו מהמצטרפים לשיעור כמה שחזקם הסיום עם רבינו, שזה מסייע להם ללחום כנגד היצר הרע, ולהתנער מתחת השמיכה בשעה מוקדמת כזאת, כדי לבוא מידי יום בזמן לשיעור, אשרי חלקם.

סיום "ארצות הברית"

כמו כן התקיים סיום מסכת של כמה יחידים מארצות הברית, העוסקים לפרנסתם, וחוטפים זמן לקבוע עתים לתורה כל יום, ויש להם שיעור מת"ח חשוב דרך הטלפון. ובאו מחו"ל כדי לסיים את המסכת אצל רבינו, וא' מהם זה אצלו "הסיום הראשון בימי חייו", והתרגש רבינו, ואף שתה עמם מעט יין, כדי להשתתף בשמחתם.

והתבטא רבינו באזנם, כי קביעות לימוד התורה מטהר את ארצות הברית מטומאת הדולרים המציפים אותה... וכן הזכיר את דברי רבי חיים וולוז'ינר שעתידה תורה להתגלגל באמריקה, והרחיב בענין חובת הציפיה למשיח, היום, אם בקולי תשמעון.

יהיו אלו הדברים לנגד עינינו, שנוכל להמשיך להתמודד מול היצר, המנסה להפריע "יום יום" לעקביות הלימוד, ובפרט בדפים הקשים. ונשנן לעצמנו, כי ככל שגדלים הקשיים והנסיגות, כך הזכות והברכה גדולה מאד.

חולס "שיוזע ש"ס"

ולסיום נצטט אימרה נפלאה מרבינו, על ידיעת הש"ס. וכך היו הדברים, כאשר מפעם לפעם באים לרבינו בשאלה על כל מיני חלומות שחלמו, אם צריך לחוש להם, התפלא רבינו: למה לא שמענו שאחד יחלוש שהוא יודע ש"ס...? אך התשובה היא, שלא חושבים על זה, כי אין שאיפה לכך. וסיפר שפעם אחת שהה אצל רבי חיים בריסקער כמה ימים תלמיד חכם גדול מעדת החסידים, ורבי חיים לגודל חריפותו קלט מיד מה רצונו, ואמר לבני ביתו, ער איז געקומען מיר צו פארהערן... הוא בא כדי לבחון אותי. ובאמת כך הוי, שא' מגדולי האדמו"רים שלח את תלמידו, שהי' גאון כשלעצמו, כדי לתהות על קנקנו של ר' חיים, ושהה שם כשבוע ימים. אח"כ חזר לרבו ואמר לו על רבי חיים, ער קען ש"ס און רמב"ם, פי' הוא בקי בש"ס ורמב"ם, והתפעל האדמו"ר מאד והגיב "ש"ס און רמב"ם...?!". כי באמת זה דבר לא פשוט כלל.

כמה הערות לפרשת בלק

הגמ' אומרת בסנהדרין (דף ק"ה ע"ב) על הפסוק וישם ה' דבר בפי בלעם, ר"א אומר מלאך. פרש"י שמסרו הקב"ה למלאך שלא יניחנו לקלל. ואע"פ שיכול הקב"ה לסתום פיו שלא יוכל לדבר, לא רצה הקב"ה לקחת לו את הבחירה, וכיון שסדר הבריאה שיש כח לדבר, משאירו הקב"ה, רק מבחץ מזמן הקב"ה עיכובים.

אשרינו

בימים אלו זוכים רבבות אלפי ישראל לסיים מסכת "יבמות" בסדר הדף היומי.

וידוע כמה השקיע רבינו בענין זה, להרבות חילים לקביעות יום יום, ללימוד הדף היומי. והי' נוסע מעיר לעיר, לדרום ולצפון, כדי להשתתף בסיומים, ולחזק לומדי התורה. ולדאבוננו לא זכינו להשתתפותו כעת, אך נוכל להתחזק מהדברים שאמר בסיומי יבמות במחזור הקודם, בחורף תשע"ה. ונשתדל בעז"ה להביא את הדברים כצורתם, כפי שנכתבו אז.

לשמחת סיום מסכת יבמות בדף היומי, מתייחס רבינו בהערכה גדולה מאד לכל מי שהצליח "לשרוד" את המסכתא הקשה. ואף התקיימו בימים אלו כמה סיומים בבית רבינו ובהשתתפותו.

סיום "ארחות תורה"

וא' מן המיוחדים הי' הסיום של הצורבים היקרים מבני הישיבה הק' "ארחות תורה" שחוטפים מהזמן הקצר שבבין הסדרים, לקביעות לימוד דף דבר יום ביומו.

ובאו אצל רבינו ביחד עם הגאון המופלג רבי איתמר גרבוז שליט"א ושמח עמם רבינו, ושר עמהם לאחר הסיום את השיר האהוב עליו - לאחרונה בפרט, אשרי מי שגדל בתורה וכו' ועושה נחת רוח ליוצרו... ועוד

רבינו את הלימוד הזה שחוטפים בזה עוד ידיעות ומושגים בתורה הק' הרחבה מיני ים.

וכשהתחילו מס' כתובות שאל רבינו לדעת רש"י דמיירי מתני' שיבא לב"ד לברר אם היא אסורה לו, א"כ למה צריך בית דין, הרי זו שאלת איסור והיתר, וילך אצל חכם ושאלנו, והרחיב בזה בספרו אילת השחר.

ובנוגע לסיום מס' יבמות, סיפר רבינו בהזדמנות כי בהיותו כבן שנים עשרה למדו יבמות בישיבה בבריסק, וחזר הרבה על המסכת וחשב שיוזע אותה היטיב, אך כשמתבונן רואה שאינו כן...

ומספר שמרן הגרי"ז זצוק"ל בחנו על המסכת, ואמר לו ששואל אותו את אותם שאלות שאביו הגאון רבי חיים שאל אותו כשלמד יבמות, והי' ג"כ כבן שנים עשרה...

סיום "האשמורה השלישית"

וכן היו עוד ב' סיומים מיוחדים. אחד הוא סיום מס' יבמות בדף היומי, המתקיים כל לילה "בסוף האשמורה השלישית" בדרום תל אביב, ע"י ת"ח יקר מב"ב המתפלל בקביעות אצל רבינו, וזכו לבוא עמו לסיים את המסכת אצל רבינו.

ושמח עמם רבינו ושיבחם על שהצליחו לעמוד על המשמר, ולסיים מסכת קשה כיבמות, וכן בירכם בחום שיזכו לסיים מסכת כתובות הנקראת "ש"ס קטן" בהצלחה.

ואל"כ בכל פעם שאדם עומד ליכשל בעבירה, יכול הקב"ה לשתקו, רק שאינו נוטל ממנו הכח שנתן לו, ומשאיר הבחירה בידו.

שם בגמי, כגנות עלי נהר, לא יהא ריחן נודף. ופרש"י במצוות. כתוב בזוהר שהי' פעם שהתלמידים היו עוסקים במצוה ולא קרו ק"ש, ובנו של רב המנונא לא רצה לדבר עמהם, כי **הרגיש שלא קרו ק"ש**.

ומעשה שהלך החזו"א לטייל, ונעצר באיזה מקום, ואמר **כאן דברו בלימוד**, [והלך ר' דוד פרנקל ז"ל לפוניבז' לברר מי הבחורים שהיו שם קודם].

העירו דנמצא דפולום של בני ישיבה, היא תורה כ"כ חשובה, **שמקדשת את המקום**, ואמר רבינו שאין ראוי, כי בשעה שהם מדברים בלימוד הרי מזכירים רמב"ם גמ', וזה **בודאי תורה**.

בלעם קם כמשה באומות העולם. כי זה לעומת זה, המרכבה הטמאה רח"ל מול הקדושה. **ועיקר המרכבה הטמאה הם המדות רעות**, כמ"ש הגר"א שהיושב על הכסא זה גאוה.

לימוד גדול מבלעם

עוד **דבר שיש ללמוד מבלעם**, אך טרם אפתח, הוגי **בבקשת מחילה** מהקוראים היקרים והנכבדים שיחיו, אם ח"ו יהי' נראה כביקורת, כי אין כונתי רק **להביא לקחים מדברי רבינו זצוק"ל**.

הנה כל אחד נראה לו **תמוה המעשה עם בלעם**, עד היכן יכול אדם להגיע **בהשחתת המידות**, שאפילו אחרי כל הדברים **שדיבר עמו הקב"ה**, ואחרי זה המעשה עם **האתון שפותחת את פיה!** ואומרת לו מוסר, **והמלאך** אומר לו למה אתה הולך נגד רצון השם, בכל זאת **הוא עדיין ממשיך בשלו**, עם תירוצים שונים, **היתכן?**

ובודאי זה לימוד **מוסר נורא**, אבל הבה ונראה דבר, שאמנם זה **קצת קיצוני** לדמותו לבלעם, אבל כשמדובר ביהודי שומר תורה ומצוות, **הטענה היא גם כשאין אתון הצועקת עליו**, וגם בלי מוסר של מלאך.

ונתעוררתי לכך, בראותי יהודי **יושב "ועמל בגמרא"**, ולפניו מונחת **חפיסת סיגריות**, ועליה הודעה באותיות "קידוש לבנה" **שברור שזה מסוכן מאד**, והוא ממשיך... והתעוררתי בליבי **האם זה כ"כ רחוק מפרשת השבוע?**

ודי לנו בציטוט קצר, מתוך **משא "גמילה" מיידית**, שעשה רבינו פעם אחת ליחידים מבאי ביתו, וכך היו הדברים.

מי שלא יכול לשלוט על עצמו אינוו אדם...

לפני כעשרים שנה, בעת למד רבינו את הסוגיה של זה הנהגה וזה לא חסר בב"ק, והוזכרו דברי הראשונים לענין מי שנתן לחבירו רשות לדור בביתו וכדו' בלי להתנות שיתן שכר, ואח"כ מבקש ממנו שישלם לו, אם צריך לשלם לו או לא.

והעלה אחד מהיושבים דוגמא, כשאחד מבקש מחבירו "סיגריה" אם יכול לתבוע ממנו אח"כ שישלם לו עליה.

מיד שאל אותו רבינו, האם אתה מעשן? וכשהשיב הלה בחיוב: החל רבינו לדבר על חומרת העישון, ואמר:

זה לא טוב, צריך להפסיק לעשן! הרי זה מזיק לבריאות. אנשים הם עצבניים לכן הם מעשנים, ולא מפני שחושב שזה ירגיע אותו, רק כשהוא עצבני הוא עושה את זה, וכמו אחד שמגרד את הצפרנים כשהוא עצבני, האם הוא חושב שבזה שיגרד את הציפורנים יתרפא, רק כשהוא עצבני הוא עושה משהו.

וכששאלו א"כ מה העצה להפסיק? השיב רבינו, לא שייך עצה, כי אם בן אדם יודע שזה מזיק, והוא לא מפסיק הרי הוא מאבד עצמו לדעת!! הרי אתה יודע שזה מזיק, למה אתה עושה את זה?? משום איזה סיבה שיהי', האם אתה לא יכול להתגבר על זה? למה על דברים אחרים שאתה רוצה אתה יכול להתגבר, הרי יש עוד תאוות, למה אתה לא עושה אותם.

כתוב ראה נתתי לפניך וגו' "ובחרת בחיים", מה אתה צריך לעשות דבר שמזיק לבריאות?! רק הצרה היא שישנם אנשים שחיים על אף שהם מעשנים, אבל אם היית יודע שכשאתה מעשן סיגריה אתה מת! לא היית מעשן, רק כיון שיש אנשים שממשיכים לחיות, כל אחד חושב לי זה לא יזיק, אני משוריינ... וגם בעבירות זה ככה, כל אחד חושב, אני אין לי בעיה... הוא יבוא לעולם הבא ויהי' לו בסדר...

וצריך להבין, חלקי הדברים הם - דיבור, מעשה, מחשבה, ועל מעשה בודאי שיכול להתגבר, ובדיבור קצת יותר קשה, ומחשבה עוד יותר קשה, אבל עישון הרי זה מעשה! א"כ אל תעשה את המעשה, אל תעשן. דיבור קצת יותר קשה, כי הדיבור הוא דבר שבא בקלות, כל כך קל לדבר... אמת! ה' רעדט זאך אלשון הרע... [אפשר לומר שזה תענוג - כביכול לדבר לשון הרע], לשון הרע אחד ואחריו שני ושלישי... ולהתגבר על מחשבה עוד יותר קשה.

והרי אם על מעשה לא מתגברים, על אחת כמה וכמה מדיבור, ועל אחת כמה וכמה ממחשבה, זאת אומרת **שהוא מפסיק להיות בן אדם! אם בן אדם לא יכול להתגבר על מה שהוא רוצה, הוא לא בן אדם...**

ועיקר הטענה "למה אתה הולך לקנות סיגריות" ומה שלוקח מאחרים הרי זה רק יחידים, אבל כשקונה, הרי מעשן בכמויות, כי כשיש בכיס כבר מעשנים...

ואמר רבינו - **אני לא זוכר בכל משך חיי שיעישנתי סיגריה...** העיקר הוא שיש דברים שהאדם שולט עליהם ויש דברים שקשה לו לשלוט, ובזה הרי האדם שולט על עצמו! והרי המציאות היא וכך השכל מחייב שזה מזיק לבריאות, כיון שנעשה לו כתם על הריאות, ובשנים קודמות זה באמת לא הי' מזיק, כי אנשים היו יותר בריאים, והכל הי' יותר קל.

תפסיקו לעשן!!! וה' יעזור שבזכות זה תלמדו יותר טוב, ותקיימו את המצוות יותר טוב, וממילא תחיו יותר טוב, ותוכלו לחתן את הילדים יותר טוב, הכל יהי' בסדר.

ולא צריך לחשוב שזה כבר אבוד והגוף כבר ניזוק, כי אם תפסיקו, אחרי זמן קצר תרגישו יותר טוב. כל אחד יקח את עצמך בידים! ולאט לאט, בהתחלה יהי' קשה אך לאט לאט יהי' יותר ויותר קל, עד שתפסיקו לגמרי!

סוף דבר: **כל הסיגריות שהיו אז למשתתפים ניתנו במתנה למרן רה"י שליט"א, וקרע אותם לשם מצות ביעור... ואמר שאין איסור בל תשחית לקרוע את הסיגריות, כי בל תשחית דגופא עדיף.**

הבאתי מעט מן הדברים, והלואי ויהי' מזה תועלת לקהל יראי ה'.

מה מברכים על סיגרי

ואסיים במעשה קטן - גדול, שסיפרה לי אמי מורתי תחי'. סבי זקני **הגאון רבי אברהם יצחק קליין זצ"ל** שהי' רב בנירנברג ואח"כ בקהל היראים בחיפה, בצעירותו הי' מעשן סדיר.

יום אחד שואל אותו בנו הקטן, **אבא, איזה ברכה אתה מברך על הסיגרי?** וכשלא הי' לו מה להשיב, **הפסיק באותו רגע לעשן.**

"אוהבים דבריה"

קלי הבישול

קיי"ל בשו"ע (שי"ח ס"ד) דדברים שהן **קלי הבישול**, יש בהן בישול גם בכלי שני. ונחלקו המ"ב בשם המ"א והחזו"א, לענין **דברים שאין ידוע** אם הם קלי הבישול, אם צריך להחמיר בהם. ורבינו **נקט להחמיר כדעת המ"ב**, דבספק יש לחוש. ומהאי טעמא לא הי' מערב רבינו בשבת, **"דבש" בכוס חמין** שהי' שותה, מפני שחשש שדבש הוא מקלי הבישול.

להערות והארות ולקבלת הגליון ניתן לפנות למייל - s31626532@gmail.com

לתועלת הרבים ניתן להאזין לדברים על פרשת השבוע מרבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה.

ע"י יבדלה"ט החברותא שליט"א כמידי עש"ק בקו אילת השחר שמספרו 0799-555-555 שלוחה 6.